

Mbetjet e Ngurta Urbane, 2023

Viti 2023

Tiranë, më 23 Shtator 2024: Në vitin 2023 u menaxhuan rreth 844.157 tonë mbetje urbane, ndërkohë që në vitin 2022 kjo sasi ishte 820.322 tonë, duke shënuar një rritje prej 0,03 %.

Tab. 1 Mbetje urbane të menaxhuara gjithsej dhe për banor rezident 2021-2023*

Vitet	Tonë	Menaxhuar Gjithsej		Mbetje jo urbane		Mbetje Urbane	
		Kg/Ban/Vit		Kg/Ban/Vit		Kg/Ban/Vit	
2021	875.105	311		43		268	
2022	820.322	295		34		261	
*2023	844.157						

Burimi: Bashkitë / Përpunimi INSTAT

*Të dhënat për mbetjet e menaxhuara për kg/ban do të plotësohen sapo të publikohen vlerësimet e Popullsisë vjetore për vitet pas, bazuar në rezultatet e Cens 2023.

Në vitin 2023 sasia e mbetjeve jo urbane të menaxhuara bashkë me ato urbane është 10,30 % ndaj sasisë gjithsej, nga 11,62 % që ka qënë në 2022, duke shënuar një rënie me 1,32 %.

Tab. 2 Mbetje të menaxhuara sipas origjinës gjeneruese 2021-2023

Vitet	Mbetje tipike familjare dhe të ngjashme me to		Mbetje industriale menaxhuar bashkë me ato urbane	
	Tonë	%	Tonë	%
2021	754.094	86,17	121.011	13,83
2022	725.018	88,38	95.305	11,62
2023	757.325	89,70	86.832	10,30

Burimi: Bashkitë / Përpunimi INSTAT

Nëse do i referoheshim kategorive kryesore të mbetjeve urbane të menaxhuara, mbetjet organike vazhdojnë të dominojnë menaxhimin e mbetjeve urbane. Kjo kategori zë peshën më të madhe të mbetjeve urbane të menaxhuara, me një peshë që ka mbetur relativisht e qëndrueshme, 57-58 %, në tre vitet e fundit.

Për publikim 23/09/2024

Vijon

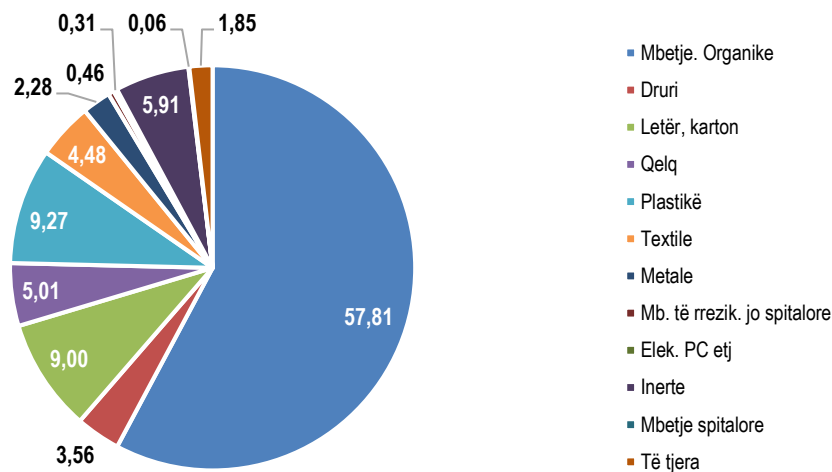
Tab. 3 Kategoritë e mbetjeve urbane të menaxhuara 2021-2023 (%)

Vitet	Mbetje. Organike	Druri	Letër, karton	Qelq	Plastikë	Tekstile	Metale	Mb. të rrezik. jo spitalore	Elek. PC etj	Inerte	Mbetje spitalore	Të tjera
2021	58,57	3,67	8,49	4,62	8,74	4,03	2,16	0,21	0,44	6,33	0,14	2,61
2022	58,11	3,56	8,95	4,94	9,15	4,52	2,21	0,42	0,30	5,93	0,08	1,83
2023	57,81	3,56	9,00	5,01	9,27	4,48	2,28	0,46	0,31	5,91	0,06	1,85

Burimi: Bashkitë / Përpunimi INSTAT

Kategoritë Plastikë, Qelq dhe Letër, Karton përbëjnë grupin e mbetjeve, pesha e të cilave ka ardhur duke u rritur në strukturën e përgjithshme të mbetjeve të menaxhuara urbane.

Fig. 1 Struktura përbërëse e mbetjeve urbane 2023 (%)

Nëse do i referoheshim kategorive kryesore të trajtimit të mbetjeve, vërehet se ka një rritje të dukshme të mbetjeve të djegura për energji, nga viti 2022 në 2023. Gjatë vitit 2023, 4,55 % e mbetjeve urbane janë djegur për qëllime energjie, duke shënuar kështu rritje të këtij treguesi me 0,16 pikë përqindje, krahasuar me të njëjtin tregues në vitin 2022.

Riciklimi mbetet një pjesë e konsiderueshme e trajtimit të mbetjeve. Gjatë vitit 2023 u ricikluan 18,81 % e sasisë gjithsej të mbetjeve, ndërkohë që në vitin e kaluar ky tregues ishte 18,89 %.

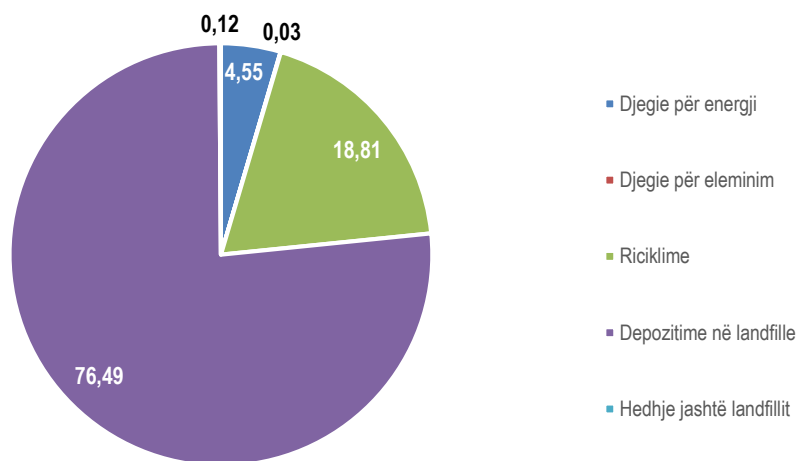
Depozitimi në Landfille dhe fusha mbetjesh, të miratuara si depozita të përkohëshme nga bashkitë përkatëse, vazhdon të jetë metoda më e përdorur për menaxhimin e mbetjeve, edhe pse me një rënie të lehtë nga 76,58 % në vitin 2022 në 76,49 % në vitin 2023.

Tab. 4 Trajtimi i mbetjeve urbane 2021-2023

Vitet	Djegje për energji		Djegje për eliminim		Riciklime		Depozitime në landfille		Hedhje jashtë landfillit	
	Tonë	%	Tonë	%	Tonë	%	Tonë	%	Tonë	%
2021	17.189	1,96	311	0,04	164.444	18,79	691.352	79,00	1.811	0,21
2022	35.996	4,39	379	0,05	154.934	18,89	628.239	76,58	775	0,09
2023	38.414	4,55	270	0,03	158.783	18,81	645.654	76,49	1.036	0,12

Burimi: Bashkitë / Përpunimi INSTAT

Fig. 2 Struktura e trajtimit të mbetjeve urbane 2023 (%)

Metodologjia

Deri në vitin 2018 statistikat mbi “Mbetjet e Ngurta Urbane në Shqipëri” mbështeteshin në të dhëna të mbledhura në terren nëpërmjet anketës vjetore mbi mbetjet urbane pranë subjekteve që ushtronin veprimtarinë e mbledhjes dhe menaxhimit të tyre. Në vitin 2020, INSTAT për mbledhjen e të dhënave mbi mbetjet e ngurta urbane referuar vitit 2019, ka aplikuar për herë të parë metodën inovative nëpërmjet pyetësorëve elektronikë “online” pranë gjithë bashkive të vendit.

Mbetjet e ngurta urbane depozitohen në kazanët e grumbullimit të mbetjeve dhe në vendin tonë, ato mblidhen përgjithësisht të pandara sipas llojit dhe në shumë raste në po të njejtin vend hidhen edhe mbetje industriale që rezultojnë nga prodhime dhe shërbime të subjekteve të vogla biznesi në territorin urban.

Në këtë publikim jepen statistika vjetore për mbetjet e ngurta urbane në Shqipëri për:

- Mbetje të menaxhuara me fonde publike në total dhe referuar banorëve rezidentë sipas viteve.
- Sasia e mbetjeve të menaxhuara ndarë sipas burimeve kryesore gjeneruese.
- Përbërja relative e mbetjeve të menaxhuara sipas materialeve dominuese përkundrejt totalit.
- Trajtimi i mbetjeve në sasi dhe përqindje sipas mënyrave kryesore të trajtimit.

Mbetje të ngurta urbane, sipas përcaktimeve në legjislacionin Europian, konsiderohen çdo substancë e ngurtë ose objekt që zotëruesi i tyre është i interesuar t'i braktisë dhe dëshiron ose është i detyruar t'i hedhë ato. Zotëruesi, këto materiale fizike, i largon nga vetja e tij duke humbur kështu çdo interes konkret për këto substanca apo objekte, pavarësisht vlerave që mund të bartin ato në momentin e braktisjes.

Informacioni mbi mbetjet e ngurta urbane në Shqipëri është vjetor dhe i përgjithësuar në shkallë vendi. Të dhënat e paraqitura në këtë publikim janë mbledhur në terren nëpërmjet intervistimit online me pyetësor elektronik të personelit që merret me menaxhimin e mbetjeve në bashkitë përkatëse.

Mbetjet e ngurta urbane, objekt i këtij publikimi, janë mbetjet e ngurta familjare dhe mbetjet e tjera të ngjashme me to, të cilat vijnë nga shërbimet komunitare ndaj popullatës në zonat e banuara, qoftë dhe përkohësisht. Statistikat e mbetjeve urbane u referohen të dhënave vjetore të përgjithësuara në nivel vendi.

Informacioni mbi mbetjet e ngurta urbane në Shqipëri është vjetor dhe i përgjithësuar në shkallë vendi. Të dhënat e paraqitura në këtë publikim janë mbledhur në terren nëpërmjet intervistimit online me pyetësor elektronik të personelit që merret me menaxhimin e mbetjeve në bashkitë përkatëse.

Mbetjet e ngurta urbane, objekt i këtij publikimi, janë mbetjet e ngurta familjare dhe mbetjet e tjera të ngjashme me to, të cilat vijnë nga shërbimet komunitare ndaj popullatës në zonat e banuara, qoftë dhe përkohësisht. Statistikat e mbetjeve urbane u referohen të dhënave vjetore të përgjithësuara në nivel vëndi për prodhimin e treguesve statistikorë standard, sipas përcaktimeve në legjislacionin shqiptar dhe atë evropian, duke implementuar të njëjtat klasifikime dhe përkufizime sipas rregulloreve përkatëse.

Statistikat mbi mbetjet urbane janë subjekt revizionimi dhe përmirësimi, me të dhëna dhe fakte të reja nëse ato regjistrohen pas këtij publikimi. Për më shumë referohuni në linkun: <http://instat.gov.al/al/dokumentimi/cil%C3%ABsia-statistikore/>

Prodhimi dhe publikimi i statistikave mbi mbetjet e ngurta urbane bazohet në:

Legjislacioni Shqiptar:

- Ligj Nr. 17/2018 “Për Statistikat Zyrtare”.
- Programin e Statistikave Zyrtare të Shqipërisë në periudhën 2022 - 2026.

Legjislacionin e BE-së

- Rregullorja Nr 2150/2002 mbi “Statistikat e mbetjeve”.
- Direktiva e Këshillit të Evropës Nr. b2008/98/EC për “Mbetjet dhe raportimin e detyrueshëm të statistikave për mbetjet”.
- Rregullorja e Komisionit Evropian Nr. 782/2005, që përcakton formatin e detyrueshëm për transmetimin e rezultateve në statistikat e mbetjeve.
- Rregullorja e Komisionit Evropian Nr. 783/2005, Shtojca II për rregulloren e mbetjeve.
- Direktiva e Këshillit të Evropës Nr. 2150/2002 për “Kriteret e duhura të vlerësimit të cilësisë dhe përmbajtjen e raporteve të cilësisë për statistikat e mbetjeve”.
- Rregullorja e Komisionit Evropian 849/2010 për “Menaxhimin e mbetjeve urbane”.
- Manuali i Statistikave për Mbetjet 2013 i amenduar, Publikim i Eurostat, viti 2013.

Definicione

Mbetje të menaxhuara me fonde publike në total dhe referuar zonave gjeneruese janë: Mbetjet të cilat menaxhohen nën kujdesin e organeve të pushtetit vendor, financuar si shërbime nga buxheti i tyre për banorët vendas në territorin e tyre administrativ.

Sasia e mbetjeve të menaxhuara ndarë sipas burimeve kryesore gjeneruese është: Sasia totale e mbetjeve të menaxhuara ndarë në mbetje të ngurta urbane, të cilat janë mbetje familjare dhe ato të

shërbimeve komunitare, dhe mbetjet industriale të cilat depozitohen dhe për pasojë menaxhohen bashkë me mbetjet urbane.

Përbërja relative e mbetjeve të menaxhuara sipas materialeve dominuese përkundrejt totalit është:

Përqindja në peshë që zë lloji i mbetjes së emërtuar përkundrejt sasisë totale të mbetjeve.

Trajtimi i mbetjeve në sasi dhe përqindje sipas mënyrave kryesore të trajtimit shpreh destinacionin final të mbetjeve, grupuar sipas mënyrave standarde të trajtimit.

Struktura e subjekteve që menaxhojnë mbetje nënkupton përqindjen që zënë subjektet e klasifikuara sipas statusit të tyre juridik në totalin e subjekteve që kanë menaxhuar mbetje në vitet përkatëse.